

УДК 373.3:37.016.6

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-9\(39\)-1240-1254](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-9(39)-1240-1254)

Коновальчук Інна Миколаївна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти та культури фахової мови Житомирського державного університету імені Івана Франка, м. Житомир, <http://orcid.org/0000-0002-9391-3786>

Вишнівська Наталія Володимирівна кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, м. Київ, <http://orcid.org/0000-0001-7509-2841>

Прошкураторова Тамара Сергіївна доцент кафедри початкової освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, м. Київ, <http://orcid.org/0000-0003-3983-2499>

Предик Аліна Анатоліївна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти, Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, м. Чернівці, <http://orcid.org/0000-0001-7356-8690>

ПОТЕНЦІАЛ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ У ФОРМУВАННІ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Анотація. *Мета статті* – теоретично обґрунтувати та здійснити комплексний аналіз потенціалу виробничої практики у процесі формування професійної компетентності майбутніх вчителів початкових класів до проведення педагогічних досліджень. У статті використано такі *методи дослідження*: аналіз та синтез; системний підхід. *Результати дослідження*. Авторами обґрунтовано, що виробнича практика є ключовим етапом професійно-практичної підготовки майбутніх вчителів початкових класів, що забезпечує інтеграцію теоретичних знань, практичних умінь та дослідницьких навичок, формуючи при цьому готовність до проведення педагогічних досліджень. Аналіз сучасних наукових підходів (теоретико-методологічного, компетентнісного, процесно-орієнтованого та інноваційно-цифрового) уможливив окреслити цілісну парадигму виробничої практики як такого середовища, що сприяє розвитку дослідницької

культури, цифрових компетентностей та інтеграції теорії з практикою. Встановлено, що під час виробничої практики у майбутніх вчителів початкових класів формуються ключові компетентності, такі як дослідницько-аналітична, проєктувальна, комунікативна, інноваційна, методологічна та рефлексивна, що цілком забезпечують наукову обґрунтованість та готовність до самостійного проведення педагогічних досліджень. Обумовлено, що різні типи практики виконують взаємодоповнювальні функції, адже навчальна практика формує аналітичні навички, педагогічна практика розвиває дослідницькі вміння, а переддипломна практика сприяє становленню рефлексивної компетентності. Відтак, ефективне поєднання цих форм забезпечує комплексну підготовку майбутніх вчителів початкових класів. У висновку наголошено, що системне планування, компетентнісна орієнтація та методичний супровід є ключовими умовами ефективної виробничої практики, що формує готовність майбутніх вчителів початкових класів до самостійної науково-педагогічної діяльності. *Перспективами подальших розвідок* визначається у розробці та апробації комплексних освітніх моделей виробничої практики у контексті формування дослідницької компетентності майбутніх вчителів початкових класів.

Ключові слова: практична підготовка, практика, виробнича практика, професійна компетентність, майбутні вчителі початкових класів, педагогічні дослідження, дослідницькі компетентності, цифрові компетентності.

Konovalchuk Inna Mykolayivna PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Primary Education and Professional Language Culture, Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, <http://orcid.org/0000-0002-9391-3786>

Vyshnivska Nataliia Volodymyrivna PhD in Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Primary Education, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, <http://orcid.org/0000-0001-7509-2841>

Proshkuratova Tamara Serhiivna Associate Professor at the Department of Primary Education, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, <http://orcid.org/0000-0003-3983-2499>

Predyk Alina Anatoliivna PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Pedagogy and Methods of Primary Education, Faculty of Pedagogy, Psychology and Social Work, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, <http://orcid.org/0000-0001-7356-8690>

THE POTENTIAL OF TEACHING PRACTICE IN DEVELOPING THE COMPETENCE OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS FOR CONDUCTING PEDAGOGICAL RESEARCH

Abstract. *The aim of the article* is to theoretically substantiate and conduct a comprehensive analysis of the potential of teaching practice in the process of developing the professional competence of future primary school teachers for conducting pedagogical research. The study employs the following *research methods*: analysis and synthesis; systemic approach. *Results.* The authors substantiate that teaching practice is a key stage of professional and practical training of future primary school teachers, ensuring the integration of theoretical knowledge, practical skills, and research abilities, thereby forming readiness for conducting pedagogical research.

Analysis of contemporary scientific approaches (theoretical-methodological, competency-based, process-oriented, and innovative-digital) allowed outlining an integrated paradigm of teaching practice as an environment that fosters the development of research culture, digital competencies, and the integration of theory with practice. It has been established that during teaching practice, future primary school teachers develop key competencies, including research-analytical, design, communicative, innovative, methodological, and reflective competencies, which ensure scientific validity and readiness for independent pedagogical research. It is emphasized that different types of practice perform complementary functions: educational practice develops analytical skills, pedagogical practice enhances research abilities, and pre-graduation practice promotes the development of reflective competence. Therefore, an effective combination of these forms provides comprehensive preparation of future primary school teachers. The conclusion highlights that systematic planning, competency-oriented approach, and methodological support are key conditions for effective teaching practice, shaping the readiness of future teachers for independent scientific and pedagogical activities. *Prospects for further research* lie in the development and testing of comprehensive educational models of teaching practice aimed at enhancing the research competence of future primary school teachers.

Keywords: practical training, practice, teaching practice, professional competence, future primary school teachers, pedagogical research, research competencies, digital competencies.

Постановка проблеми. Сучасні трансформаційні процеси у сфері освіти України, зумовлені реалізацією Концепції реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (2016) [1], визначають

компетентнісний підхід основною методологією організації освітнього процесу.

У такому підході результат навчання розглядається як досягнення здобувачами освіти певного рівня сформованості ключових компетентностей – від мовнокомунікативної та математичної до інноваційної, підприємницької та інформаційно-цифрової. Це ставить нові вимоги до професійної підготовки майбутніх вчителів початкових класів, оскільки саме вони забезпечують базовий рівень розвитку компетентностей учнів.

Прийняття та оновлення нормативно-правової бази, зокрема Державного стандарту початкової освіти (2019) [2], професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024) [3], Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013

Початкова освіта (2021) [4], чітко визначає перелік загальних і професійних компетентностей, якими повинен володіти сучасний педагог.

Особливої уваги заслуговує включення інтеграційної компетентності, що відображає здатність учителя гармонізувати психолого-педагогічні, методичні та загальнокультурні знання в умовах реальної педагогічної практики.

У цьому контексті виробнича практика майбутніх учителів початкових класів постає як ключовий етап їхньої професійної підготовки. Саме під час практики студенти мають змогу поєднувати теоретичні знання з реальними педагогічними завданнями, опановувати навички проведення елементарних педагогічних досліджень, аналізувати освітні явища й процеси, застосовувати методи педагогічної діагностики. Таким чином, виробнича практика виконує функцію інтеграції знань і вмінь, формує у студентів дослідницьку культуру, здатність до критичного аналізу та рефлексії, що відповідає вимогам сучасної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що проблематика формування професійних і дослідницьких компетентностей майбутніх вчителів початкових класів у процесі професійно-практичної підготовки розглядається сучасними вченими крізь призму: педагогічної майстерності, цифровізації освітнього середовища, розвитку інноваційної та інтеграційної компетентності, а також формування дослідницько-діагностичних умінь.

Так, у працях Б.Максимчука (2019) [5, с. 89-90] увага акцентується на застосуванні новітніх технологій для розвитку педагогічної майстерності майбутніх учителів.

Зокрема у праці Б.Максимчука та І.Максимчук (2019) [6, с. 50-52] доведено, що технологічне забезпечення навчального процесу сприяє інтеграції теоретичних знань і практичних умінь, а отже, створює підґрунтя для ефективної організації педагогічних досліджень у процесі практики.

Суттєвий внесок у дослідження індивідуалізації професійної підготовки зробила Yu.Sylenko [7, с. 68-76], яка експериментально довела ефективність індивідуалізації самостійної роботи у формуванні аналітичних і дослідницьких навичок студентів – майбутніх педагогів. Подібний напрям продовжують роботи О.Самойленко, О.Міршук та Ю.Силенко [8, с. 83-89], де професійно-педагогічна підготовка аналізується у контексті відкритого освітньо-наукового простору, що актуалізує необхідність посилення дослідницької складової під час педагогічної практики.

Дослідження Т.Цегельник, Г.Захарової та ін. [9, с. 30-34] присвячене потенціалу цифрових технологій у підготовці майбутнього педагога, де підкреслюються питання цифровізації освітнього середовища, що забезпечує нові інструменти для збору та аналізу емпіричних даних, а отже, відкриває додаткові можливості для проведення педагогічних досліджень під час практики.

Подібно у публікації Г.Захарової, Л.Старікової та ін. [10, с. 127-130] доводиться ефективність використання SMART-технологій для розвитку цифрової компетентності, яка безпосередньо корелює зі здатністю майбутнього вчителя початкових класів здійснювати дослідницько-аналітичну діяльність.

Питання методології формування дослідницько-діагностичних умінь активно розробляє М.Загорулько [11, с. 126-128]. У своїх роботах науковець послідовно окреслює дидактичні умови формування таких умінь, трактує їх як ключову складову професійної підготовки та пропонує методологічні підходи до їх розвитку [12, с. 143-147].

Зокрема, підкреслюється, що здобуття дослідницької компетентності вимагає інтеграції психологічних і педагогічних знань, а виробнича практика стає оптимальним майданчиком для апробації цих знань у реальному освітньому середовищі [13, с. 47-50].

У цьому аспекті важливими є роботи Н.Мирончук [14], де розкривається контекстна підготовка майбутніх викладачів до самоорганізації у професійній діяльності та підкреслюється значення контекстного навчання як механізму поєднання навчальної і дослідницької діяльності.

Формування інноваційної компетентності майбутніх педагогів відображено у працях К.Ляшенко та С.Шехавцової [15], які стверджують, що організація інноваційного простору і створення спеціальних педагогічних умов сприяють розвитку готовності до впровадження нових підходів і методик у практичну та дослідницьку діяльність. Це підтверджується й у подібному дослідженні, де зосереджується увага на окресленні педагогічних умов формування інноваційної компетентності майбутнього вчителя початкових класів [16, с. 283-296].

Подібним є дослідження інтеграційних та структурно-функціональних механізмів професійної підготовки висвітлюються у працях І.Хижняк, І.Хижняк й І.Вікторенко [17, с. 58-119]. Вчені аналізують системний підхід до формування інтеграційної компетентності вчителя початкових класів, що забезпечує узгодженість між теорією, практикою та дослідницькою складовою. Особливе місце займають дослідження, спрямовані на розвиток «м'яких навичок». Так, N.Dudnyk та N.Bezliudna (2023) [18, с. 42-47] доводять, що формування таких навичок є невід'ємною умовою реалізації професійного стандарту вчителя, оскільки вони забезпечують комунікаційну та дослідницьку гнучкість педагога.

Отже, сучасні дослідження демонструють багатовимірність проблеми. Водночас, незважаючи на наявність значного наукового доробку, питання цілісного аналізу потенціалу виробничої практики у формуванні готовності майбутніх учителів початкових класів до проведення педагогічних досліджень потребує подальшого вивчення.

Мета статті – теоретично обґрунтувати та здійснити комплексний аналіз потенціалу виробничої практики у процесі формування професійної компетентності майбутніх вчителів початкових класів до проведення педагогічних досліджень.

Цілями статті визначено: 1) проаналізувати сучасні наукові підходи до визначення ролі виробничої практики у змісті підготовки майбутніх вчителів початкових класів; 2) окреслити ключові компетентності, що формуються у здобувачів освіти під час педагогічної практики та визначити їх значення для проведення педагогічних досліджень; 3) оцінити вплив різних типів та форм практичної підготовки на розвиток аналітичних, дослідницьких та рефлексивних навичок майбутніх вчителів початкових класів.

Методологічною базою дослідження є компетентнісний підхід, що зумовлює розгляд виробничої практики як такого інструменту формування професійних та дослідницьких компетентностей у майбутніх вчителів початкових класів; процесно-орієнтований підхід, що зумовлює акцент на динаміці розвитку компетентностей протягом усієї практики та їх інтеграції в освітній процес; інтеграційний підхід, що обумовлює поєднання теоретичних знань, практичних вмінь та дослідницьких навичок у цілісну систему професійної підготовки.

Методи дослідження: аналіз та синтез науково-методичної літератури задля систематизації сучасних наукових підходів до виробничої практики та формування дослідницьких компетентностей; системний підхід задля вивчення виробничої практики як цілісної складової підготовки майбутніх вчителів початкових класів, що інтегрує теорію, методiku та практику.

Виклад основного матеріалу. Виробнича практика розглядається в сучасній педагогічній науці як центральний компонент професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів, що забезпечує інтеграцію теоретичних знань, професійних умінь і дослідницьких навичок. Різні наукові підходи, висвітлені в останніх публікаціях, дозволяють окреслити багатовимірну функцію практики в змісті підготовки майбутніх учителів початкових класів: як освітній майданчик для апробації методичної майстерності, як середовище для формування дослідницької культури та як інструмент розвитку цифрової та інтеграційної компетентностей [1; 2; 5; 6; 7]. Розглянемо різні підходи детальніше.

Так, перший підхід – теоретико-методологічний, що розглядає практику як міст між теорією та професійною діяльністю. Цей підхід зумовлює класичне розуміння виробничої практики з її логічним продовженням і застосуванням змісту дисциплін професійної підготовки. Так, у праці Б.Максимчука та І.Максимчук (2019) [6, с. 50-52] доведено, що практика виконує роль «моста», де теоретичні положення перевіряються у конкретних педагогічних ситуаціях, натомість методичні прийоми модифікуються відповідно до реальної класно-урочної діяльності. Такий підхід акцентує увагу на системній організації практики: чіткі цілі, методичні завдання, супровід наставника й рефлексивні процедури мають забезпечувати відповідність між навчальними результатами та професійними стандартами.

Другим підходом є компетентнісний, що розглядає практику як середовище для формування професійних компетентностей у майбутніх вчителів. Відповідно до компетентісної парадигми (що закріплена в Концепції «Нова українська школа» [1] та професійних стандартах [3]), виробнича практика повинна бути спрямована на цілеспрямоване формування загальних і професійних компетентностей – мовно-комунікативної, інформаційно-цифрової, рефлексивної, оцінювально-аналітичної тощо. Сучасні дослідження (Т.Цегельник, Г.Захарової та Ю.Силенко [9, с. 30-34], М. Загорулько [11, с. 126-128]) підкреслюють, що зміст практики має бути реконструйований через призму компетентностей, де навчальні завдання і форми діяльності плануються так, щоб студенти набували умінь діагностувати освітні потреби, планувати міні-дослідження, використовувати цифрові інструменти для збору й аналізу даних і здійснювати професійну рефлексію.

Процесно-орієнтований підхід, що є наступним, розглядає практику як таке поле для формування дослідницької діяльності у майбутніх вчителів. Так, у низці робіт акцент зміщується на динамічну, процесну природу підготовки, де виробнича практика розглядається як серія педагогічних

мікропроцесів (спостереження, діагностика, експеримент, інтерпретація результатів), що формують дослідницько-діагностичні уміння майбутнього вчителя.

Такий підхід передбачає планування практики як циклу навчально-дослідницьких завдань: від постановки питань до представлення висновків; та запровадження рефлексивних механізмів (щоденники практики, супервізія, семінари-обговорення тощо) (М. Загорулько [12, с. 143-147; 13, с. 47-50]).

Четвертим підходом є інноваційно-цифровий, який розглядає виробничу практику через призму реалізації цифрових та SMART-технологій. Сучасні джерела звертають увагу на те, що цифровізація освітнього середовища трансформує зміст і форми практики.

Активне використання цифрових інструментів (електронні портфоліо, хмарні сервіси для збору даних, аналітичні платформи) відкриває можливості для проведення емпіричних досліджень прямо в шкільному контексті, наприклад, моніторинг динаміки навчальних досягнень чи аналіз результатів мініекспериментів [9, с. 30-34].

Отже, можна підсумувати, що виробнича практика має включати навчальні сценарії з використанням інструментів збору та обробки даних, що формують інформаційно-цифрову компетентність та дослідницькі навички.

Отже, сучасні наукові підходи (теоретико-методологічний, компетентнісний, процесно-орієнтований, інноваційно-цифровий) до ролі виробничої практики у підготовці майбутніх вчителів початкових класів формують цілісну парадигму, де практика виступає як цілеспрямоване середовище для формування дослідницької культури, цифрових компетентностей і інтеграції теорії з практикою.

Відповідно, для забезпечення цієї функції необхідні системне планування практики, її компетентнісна орієнтація, методична супровідність наставників і впровадження інноваційних інструментів, що відкривають можливості для проведення педагогічних досліджень у межах виробничої практики.

Виробнича практика виступає важливим етапом професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів, адже саме в цей період відбувається інтеграція теоретичних знань і практичних умінь, розвиток дослідницької культури, формування готовності до аналізу педагогічних явищ.

Розглянемо ключові компетентності, що формуються у здобувачів освіти під час виробничої практики та окреслимо їх значення для проведення педагогічних досліджень (табл. 1).

Таблиця 1

Ключові компетентності, що формуються у здобувачів освіти під час виробничої практики

Компетентності	Характеристика	Значення для проведення педагогічних досліджень
Дослідницько-аналітична	здатність формувати педагогічні проблеми, висувати гіпотези, відбирати методи збору даних, аналізувати результати, інтерпретувати їх	забезпечує якість постановки дослідницьких завдань, достовірність результатів, обґрунтованість висновків
Проектувальна	здатність розробляти та реалізовувати навчально-виховні заходи, застосовувати сучасні технології навчання, планувати уроки з урахуванням дослідницької складової	сприяє створенню експериментальних програм і моделей для перевірки гіпотез
Комунікативна	уміння організовувати педагогічну взаємодію, застосовувати різні стилі спілкування, налагоджувати контакт із учнями, колегами та батьками	дозволяє ефективно проводити опитування, інтерв'ю, організовувати обговорення у процесі дослідження
Інноваційна	готовність до впровадження новітніх педагогічних технологій, цифрових інструментів, використання інтерактивних методів навчання	дозволяє апробувати новітні освітні інструменти й оцінювати їх ефективність
Методологічна	володіння основами педагогічної науки, методами дослідження, логікою наукового пошуку, здатність застосовувати їх у реальних умовах шкільного освітнього середовища	гарантує наукову обґрунтованість і методичну коректність досліджень
Рефлексивна	уміння критично оцінювати власну діяльність, аналізувати труднощі, коригувати педагогічні дії, розвивати навички самооцінки й самовдосконалення	забезпечує глибину інтерпретації отриманих даних, виявлення обмежень та напрямів удосконалення

Відповідно, виробнича практика постає фундаментальною основою формування у майбутніх вчителів початкових класів дослідницької компетентності.

Системне оволодіння ключовими компетентностями під час практики забезпечує інтеграцію майбутніх учителів початкових класів у науково-педагогічний простір та формує їх готовність до самостійного проведення педагогічних досліджень. Практична підготовка майбутніх учителів початкових класів охоплює різні типи та форми діяльності, кожна з яких виконує унікальну функцію у становленні їхньої дослідницької та педагогічної культури. У цьому контексті важливим є аналіз того, як саме кожен різновид практики впливає на розвиток аналітичних, дослідницьких та рефлексивних умінь, що становлять основу готовності педагога до самостійного наукового пошуку та впровадження інновацій в освітній процес.

Розглянемо їх детальніше.

Навчальна практика. На початкових етапах професійної підготовки ця форма практики дає можливість студентам спостерігати за освітнім процесом, фіксувати та аналізувати педагогічні явища. Основний акцент робиться на розвитку аналітичних умінь, тобто формування здатності виокремлювати суттєві характеристики навчально-виховної діяльності, оцінювати їх ефективність. До прикладу, аналізуючи спостереження за роботою вчителя під час уроку, здобувачі освіти вчаться визначати зв'язок між дидактичною метою і результатами навчальної діяльності.

Педагогічна практика. Цей тип практики передбачає поступове включення студента у діяльність вчителя, виконання окремих педагогічних функцій під його керівництвом. У процесі такої діяльності розвиваються дослідницькі навички, зокрема вміння добирати методики оцінювання знань учнів, планувати урок з урахуванням індивідуальних освітніх потреб, здійснювати міні-дослідження (наприклад, вивчення динаміки пізнавальної активності учнів у груповій чи індивідуальній формах роботи).

Переддипломна практика. Цей етап є найбільш інтенсивним у формуванні готовності майбутнього вчителя початкових класів до проведення педагогічних досліджень. Студенти беруть на себе повну відповідальність за організацію навчального процесу, виконують функції класного керівника, здійснюють системний аналіз власної діяльності. Переддипломна практика сприяє формуванню рефлексивних умінь, тобто здатності критично оцінювати власні дії, виявляти педагогічні проблеми та пропонувати шляхи їх вирішення. Прикладом може бути ситуація, коли студент на основі аналізу результатів тематичного оцінювання учнів визначає прогалини у їхніх знаннях та розробляє систему додаткових завдань для їх усунення.

Розглянемо різні форми практичної підготовки та визначимо їх вплив на розвиток аналітичних, дослідницьких і рефлексивних навичок майбутніх учителів початкових класів (табл. 2).

Таблиця 2

**Форми практичної підготовки та їх вплив на розвиток
аналітичних, дослідницьких і рефлексивних навичок майбутніх
учителів початкових класів**

Форма практики	Ключові навички	Приклади практичних завдань
Навчальна	аналітичні – аналіз уроків, педагогічних ситуацій, поведінки учнів тощо	ведення щоденника педагогічних спостережень; аналіз структури уроку та дидактичної мети; визначення ефективних прийомів взаємодії з учнями
Педагогічна	дослідницькі – збір і первинна обробка даних, застосування педагогічних методик	проведення діагностичних завдань для учнів (тести, опитування); планування уроку з урахуванням рівнів навчальних досягнень; проведення міні-дослідження (наприклад, вплив групових форм роботи на актив.учнів)
Переддипломна	рефлексивні – самоаналіз, критична оцінка педагогічної діяльності	аналіз результатів тематичного оцінювання; розробка корекційних вправ; написання щоденника педагогічної рефлексії; обґрунтування власних педагогічних рішень

Отже, різні типи виробничої практики виконують взаємодоповнювальні функції у формуванні дослідницької готовності майбутнього вчителя початкових класів: навчальна практика закладає основи аналітичної культури; педагогічна розвиває уміння застосовувати дослідницькі методи на практиці; переддипломна сприяє становленню рефлексивної компетентності. Відповідно, ефективне поєднання різних форм практики забезпечує не лише професійну підготовку, а й формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до проведення педагогічних досліджень як складової його професійної компетентності.

Висновки. Отже, виробнича практика є ключовим етапом професійно-практичної підготовки майбутніх вчителів початкових класів, забезпечуючи інтеграцію теоретичних знань, практичних умінь та дослідницьких навичок. Встановлено, що під час практики формуються ключові компетентності (дослідницько-аналітична, проєктувальна, комунікативна, інноваційна, методологічна та рефлексивна), а різні її типи (навчальна, педагогічна, переддипломна) виконують взаємодоповнювальні функції у розвитку аналітичних, дослідницьких та рефлексивних умінь.

Відтак, ефективне поєднання різних типів та форм практики, її системне планування, компетентнісна орієнтація та методичний супровід формують готовність студентів до подальшого самостійного науково-педагогічного дослідження.

Перспективами подальших розвідок визначається у розробці та апробації комплексних освітніх моделей виробничої практики у контексті формування дослідницької компетентності майбутніх вчителів початкових класів.

Література:

1. Концепція Нової української школи : Рішення Колегії МОН від 27.10.2016 року. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 27.09.2025).
2. Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти : Постанова Кабінету Міністрів України, від 24 липня 2019 р. № 688. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.09.2025).
3. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 року № 1225. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf (дата звернення: 27.09.2025).
4. Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта, затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України у 2021 році (№ 357). URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/013-Pochatk.osvita-bakalavr.28.07.pdf> (дата звернення: 27.09.2025)
5. Максимчук Б. А. Використання новітніх освітніх технологій розвитку педагогічної майстерності майбутніх учителів фізичної культури. *Актуальні проблеми вищої професійної освіти. VII Міжнародна науково-практична конференція, 22 березня 2019 року*. Національний авіаційний університет, Київ, 2019. С. 89-90. URL: <http://kppro.nau.edu.ua/files/Konfer2019.pdf>
6. Максимчук Б., Максимчук І. Освітні технології розвитку педагогічної майстерності майбутніх учителів фізичної культури. *Традиції та інновації в сучасній педагогічній діяльності: європейський вимір. Збірник наукових праць за матеріалами науково-практичної конференції*. Ізмаїл: РВВ ІДГУ. 2019. С. 50-52.
7. Sylenko Y. Individualization of independent work in the professional training of future teachers: An experimental study. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Pedagogy and Psychology"*, № 10(1). 2024. P.p. 68-76. <https://doi.org/10.52534/msu-pp1.2024.68>
8. Самойленко О.А., Міршук О.Є., Силенко Ю.В. Професійно-педагогічна підготовка фахівця у контексті сучасних реалій відкритого освітньо-наукового простору ЗВО. *Молодь і ринок*, № 5 (213). 2023. С. 83-89. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.282838>
9. Цегельник Т., Захарова Г., Силенко Ю. Потенціал застосування цифрових технологій в освітньому середовищі ЗВО при підготовці майбутнього педагога. *Молодь і ринок*, №5 (225). 2024. С. 30-34. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.304926>
10. Захарова Г., Старікова Л., Силенко Ю. Формування цифрової компетентності майбутнього вчителя початкових класів засобами SMART технологій. *Інноваційна педагогіка*, № 80 , 2025. С. 127-130 . <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/80.2.26>
11. Zahorulko M. O. The studying of future teachers' research and diagnostic skills as a psychological and pedagogical problem. *Perspectives of research and development: Collection of scientific articles*. SAUL Publishing Ltd, Dublin, Ireland, 2017. P. 126–128.

12. Загорулько М. О. Методологія визначення сукупності дидактичних умов формування дослідницько-діагностичних умінь у майбутніх вчителів початкової школи. *Молодь і ринок*. 2019. № 9 (176). С. 143-147. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2019.182365>
13. Zahorulko M. O. Training of Psychological and Pedagogical Disciplines as a Means of Ensuring the Need-Motivational Sphere of Future Primary School Teachers. *Хуманитарни Балкански изследвания*. 2020. Т. 4. № 1(7). С. 47–50. <https://doi.org/10.34671/SCH.HBR.2020.0401.0011>
14. Мирончук Н.М. Контекстна підготовка майбутніх викладачів вищої школи до самоорганізації у професійній діяльності: теорія і практика: *монографія*. Житомир: Вид. О.О.Євенок, 2020. 400 с.
15. Liashenko, K., Shekhavtsova, S. Organization of innovative space as a means of formation of innovative competence of future primary school teacher. *Social and Human Sciences. Polish-Ukrainian scientific journal*. 2021. № 03(31). URL: https://issn2391-4164.blogspot.com/p/32_18.html
16. Ляшенко К. І. Педагогічні умови формування інноваційної компетентності майбутнього вчителя початкових класів. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. 2022. № 3 (351), С. 283-296. [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-3\(351\)-283-296](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-3(351)-283-296)
17. Хижняк І., Хижняк І., Вікторенко І. Реалізація структурно-функціональної системи формування інтеграційної компетентності вчителя початкових класів у практиці фахової підготовки. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2023. Вип. 1. С. 58–119. <https://doi.org/10.31865/2414-9292.1.2022.275156>
18. Dudnyk N., Bezliudna N. Formation of soft skills in future teachers as a condition for the implementation of the teacher's professional standard. *Pedagogy and Education Management Review*. 2023. №4. С. 42–47. https://doi.org/10.36690/2733_2039202344247

References:

1. Ministry of Education and Science of Ukraine (2016, October 27). Kontseptsiiia Novoi ukrainskoi shkoly [The Concept of the New Ukrainian School]. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> [Ukr].
2. Cabinet of Ministers of Ukraine (2019, July 24). Pro vnesennia zmin do Derzhavnoho standartu pochatkovoї osvity: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 lyupnia 2019 r. No. 688 [On amendments to the State Standard of Primary Education: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 688, July 24, 2019]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
3. Ministry of Education and Science of Ukraine (2024, August 29). Profesijnyi standart "Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity", zatverdzhnyi nakazom MON Ukrainy vid 29.08.2024 roku No. 1225 [Professional Standard "Teacher of a General Secondary Education Institution", approved by the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 1225]. https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf [in Ukrainian].
4. Ministry of Education and Science of Ukraine. (2021). Standart vyshchoi osvity Ukrainy pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity spetsialnosti 013 Pochatkova osvita, zatverdzhnyi Nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy u 2021 rotsi (No. 357) [Standard of Higher Education of Ukraine of the first (bachelor's) level of higher education, specialty 013 Primary Education, approved by the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine in 2021 (No. 357)]. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/013-Pochatk.osvita-bakalavr.28.07.pdf>

5. Maksymchuk, B. A. (2019, March 22). *Vykorystannia novitnikh osvitnikh tekhnolohii rozvytku pedahohichnoi maisternosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury* [The use of modern educational technologies for the development of pedagogical skills of future physical education teachers]. In *Aktualni problemy vyshchoi profesiinoi osvity: Proceedings of the VII International Scientific and Practical Conference* (pp. 89–90). National Aviation University. <http://kpppo.nau.edu.ua/files/Konfer2019.pdf>

6. Maksymchuk, B., & Maksymchuk, I. (2019). *Osvitni tekhnolohii rozvytku pedahohichnoi maisternosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury* [Educational technologies for the development of pedagogical skills of future physical education teachers]. In *Tradysii ta innovatsii v suchasni pedahohichni diialnosti: yevropeyskyi vymir* [Traditions and innovations in modern pedagogical activity: European dimension] (pp. 50–52). Izmail: RVV IDGU.

7. Sylenko, Y. (2024). Individualization of independent work in the professional training of future teachers: An experimental study. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Pedagogy and Psychology"*, 10(1), 68–76. <https://doi.org/10.52534/msu-pp1.2024.68>

8. Samoilenko, O. A., Mirshuk, O. Ye., & Sylenko, Y. V. (2023). *Profesiino-pedahohichna pidhotovka fakhivtsia u konteksti suchasnykh realii vidkrytoho osvitno-naukovoho prostoru ZVO* [Professional and pedagogical training of a specialist in the context of modern realities of the open educational and scientific space of universities]. *Youth and Market*, 5(213), 83–89. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.282838>

9. Tsehelnik, T., Zakharova, H., & Sylenko, Y. (2024). *Potentsial zastosuvannia tsyfrovyykh tekhnolohii v osvitnomu seredovyshchi ZVO pry pidhotovtsi maibutnoho pedahoha* [The potential of using digital technologies in the educational environment of universities in the training of future teachers]. *Youth and Market*, 5(225), 30–34. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.304926>

10. Zakharova, H., Starikova, L., & Sylenko, Y. (2025). *Formuvannia tsyfrovoy kompetentnosti maibutnoho vchytelia pochatkovykh klasiv zasobamy SMART-tekhnolohii* [Formation of digital competence of the future primary school teacher by means of SMART technologies]. *Innovative Pedagogy*, 80, 127–130. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/80.2.26>

11. Zahorulko, M. O. (2017). The studying of future teachers' research and diagnostic skills as a psychological and pedagogical problem. In *Perspectives of research and development: Collection of scientific articles* (pp. 126–128). SAUL Publishing Ltd.

12. Zahorulko, M. O. (2019). *Metodolohiia vyznachennia sukupnosti dydaktychnykh umov formuvannia doslidnytsko-diahnostychnykh umin u maibutnikh vchyteliv pochatkovoi shkoly* [Methodology for determining the set of didactic conditions for the formation of research and diagnostic skills of future primary school teachers]. *Youth and Market*, 9(176), 143–147. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2019.182365>

13. Zahorulko, M. O. (2020). Training of psychological and pedagogical disciplines as a means of ensuring the need-motivational sphere of future primary school teachers. *Humanitarian Balkan Studies*, 4(1), 47–50. <https://doi.org/10.34671/SCH.HBR.2020.0401.0011>

14. Myronchuk, N. M. (2020). *Kontekstna pidhotovka maibutnikh vykladachiv vyshchoi shkoly do samoorhanizatsii u profesiinii diialnosti: teoriia i praktyka* [Contextual training of future higher school teachers for self-organization in professional activity: Theory and practice]. Zhytomyr: O. O. Yevenok Publishing.

15. Liashenko, K., & Shekhavtsova, S. (2021). Organization of innovative space as a means of formation of innovative competence of future primary school teacher. *Social and Human Sciences. Polish-Ukrainian Scientific Journal*, 3(31). https://issn2391-4164.blogspot.com/p/32_18.html
16. Liashenko, K. I. (2022). *Pedahohichni umovy formuvannia innovatsiinoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia pochatkovykh klasiv* [Pedagogical conditions for the formation of innovative competence of the future primary school teacher]. *Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko National University. Series: Pedagogical Sciences*, 3(351), 283–296. [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-3\(351\)-283-296](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-3(351)-283-296)
17. Khyzhniak, I., Khyzhniak, I., & Viktorenko, I. (2023). *Realizatsiia strukturno-funktsionalnoi systemy formuvannia intehratsiinoi kompetentnosti vchytelia pochatkovykh klasiv u praktytsi fakhovoi pidhotovky* [Implementation of the structural and functional system of forming integration competence of a primary school teacher in the practice of professional training]. *Teacher's Professionalism: Theoretical and Methodological Aspects*, 1, 58–119. <https://doi.org/10.31865/2414-9292.1.2022.275156>
18. Dudnyk, N., & Bezliudna, N. (2023). Formation of soft skills in future teachers as a condition for the implementation of the teacher's professional standard. *Pedagogy and Education Management Review*, 4, 42–47. <https://doi.org/10.36690/2733-2039202344247>